

חוגים הפועלים בבתי ספר בניהול עצמי בשנה"ל תש"ס

כללי

1. עם תחילת שנת הלימודים תש"ס, בעקבות יוזמת עיריית תל אביב – יפו ומשרד החינוך, החלו לפעול כבתי ספר בניהול עצמי עשרים בתי ספר יסודיים שהינם בתי ספר קהילתיים וחמישה בתי ספר על יסודיים.
2. בתי ספר אלו מהווים "פיילוט" ממנו יופקו לקחים להמשך ולהרחבת הפריסה לכלל בתי הספר בעיר תוך שלוש שנים.
3. מטרת הביקורת היתה לבדוק את אופן הפעלת החוגים בבתי הספר בניהול עצמי.
4. הביקורת בחנה את הפעלת מערך החוגים בשלושה בתי ספר:
  - א. בי"ס "אילנות" – הפעלה באמצעות השכרת מתקנים.
  - ב. מרכז "אשכול פיס" בי"ס עירוני א' – הפעלה באמצעות:
    - (1) השכרת מתקנים.
    - (2) הפעלה עצמית.
  - ג. בי"ס "אלחריזי" – הפעלה ע"י עמותת ההורים, "יחדיו", באמצעות גורמים שונים.
5. הביקורת נערכה בחודשים דצמבר 1999 - יוני 2000, ע"י גב' אירית ליברמן – מבקרת בכירה.
6. הביקורת נפגשה עם: מנהל אגף החינוך, מנהל אגף למשאבי חינוך וסגנו, חשב האגודה למפעלי תרבות ואומנות, רכז וועדת מתקנים, מנהלת בי"ס "אילנות", מנהלת מרכז "אשכול פיס" וצוותה, מנהלת בי"ס "אלחריזי" ומזכירת עמותת "יחדיו".
כמו כן נערכו שיחות עם: יו"ר עמותת "יחדיו" וחבר וועדת הכספים של העמותה.

ממצאים

כללי

האגודה למפעלי תרבות ואומנות (להלן: "האגודה")

7. "האגודה" נוסדה ע"י עיריית תל אביב - יפו בשנת 1966 במטרה לעודד ולנהל מפעלי נוער, ספורט, תרבות וחינוך. פעילות "האגודה" מתבצעת בתיאום אגפי החינוך, התרבות, האומנויות, הנוער והספורט.
8. לצורך הפעלת מערך הניהול העצמי של בתי הספר הוחלט כי "האגודה" תסייע לבתי הספר בתחומים הבאים:
  - א. ניהול חשבונות הבנק של בית הספר.
  - ב. העסקת עובדים (עובדי הוראה ואחרים שאינם מורים קבועים של משרד החינוך ומורי יוחא"י - יום חינוך ארוך יסודי).
  - ג. ביצוע רכישות בהיקפים גדולים ואחזקה שוטפת.
  - ד. כל הפעולות הקשורות לפקודת מס הכנסה.
9. תקציבי העירייה להפעלת הניהול העצמי הועברו ל"אגודה", שמתפקדה לוודא זמינות כספית (בהתאמה למאזן ההכנסות וההוצאות) שתאפשר להנהלת ביה"ס לממש את תוכנית העבודה ואת הפעילויות השונות של ביה"ס.
10. כל ההחלטות לגבי ביצוע הפעולות אמורות להתקבל בבית הספר, באחריות מנהל ביה"ס.
11. ביה"ס יהיה אחראי:
  - א. לגביה של תשלומים מההורים. הכספים שייגבו מההורים יועברו לחשבון ביה"ס המנוהל ע"י "האגודה".
  - ב. לגביית כספים ממקורות הכנסה אחרים.
  - ג. לתשלום לספקים.
  - ד. לרישום הפעולות החשבונאיות.
12. בתאריך 24/6/1999 התקיימה ישיבת הוועד המנהל של "האגודה" ובה אושר פרויקט ניהול עצמי של בתי הספר.

שימוש במתקנים עירוניים במינהל החינוך

13. בתאריך 14/6/1999 התקיימה ישיבה בנושא מתן שימוש במבנים עירוניים לגורמים פרטיים בהשתתפות גורמים במינהל החינוך ונציגת השירות המשפטי, וזאת לאור שינוי במדיניות

העירונית לגבי רשות שימוש במבנים על תכולתם גם לגורמים פרטיים בהבדל מהמצב שהיה קיים ולפיו עומדים נכסי מינהל החינוך לרשות שימוש מלכ"רים ואגודות עירוניות בלבד.

14. בתאריך 20/6/1999 הוציא סגן מנהל האגף למשאבי חינוך מצע לדיון להשכרת מבנים במסגרת ניהול עצמי. הנושאים לדיון היו בין השאר:

א. שימוש בהכנסות לצרכי ביה"ס.

ב. סוגי השימוש שייערך במתקנים.

ג. אופן אישור השימוש.

ד. תעריפי ההשכרה.

ה. הכנת חוזה סטנדרטי להשכרת המבנים.

ו. נקיון המתקן.

15. בתאריך 12/8/1999 התקיים דיון בנושא השכרת מבני מינהל החינוך בהשתתפות גורמים שונים במינהל החינוך, ובו נקבעו בין השאר: קטגוריות השימוש, הגדרת תעריפי השימוש ואחריות גורמי העירייה בנושאים של חוזה ההתקשרות, בקרה על השכירות, נקיון ועוד.

16. בתאריך 7/11/1999 הוכן במינהל החינוך נוהל: "הנחיות להעמדת מתקנים במוסדות חינוך בניהול עצמי". להלן עיקרי הנוהל:

כללי

הנוהל מציג הנחיות לטיפול בבקשה להעמדת מתקנים במוסדות עירוניים של מינהל החינוך והתרבות בהם מתנהלת מערכת כספים באמצעות "האגודה", לשימוש גורמי חוץ ציבוריים/פרטיים, ארגונים ואגודות בעיר תל אביב – יפו.

בסמכות ועדת המתקנים בלבד לאשר שימוש או אי שימוש במתקנים.

ועדת המתקנים – הרכב הועדה

משנה למנהל המינהל - יו"ר

מנהל אגף משאבי חינוך - חבר

נציג אגף הנכסים - חבר

נציג הממונה על הכנסות העירייה - חבר

אחראי נכסים – מינהל החינוך - מרכז הועדה

תהליך הבקשה לשימוש במתקנים עירוניים

הגורם המבקש להעמיד לרשותו מתקן עירוני יגיש בקשתו ע"ג טופס למרכז ועדת המתקנים באגף משאבי חינוך.

הבקשה תכלול

פרטי המבקש, המתקן/המוסד הנדרש, פרטי השימוש ומשכו, פרטי האחראים שישהו במתקן במהלך השימוש, היקף משתתפים, המלצת מנהל המתקן / המוסד.
הבקשה תועבר לחוות דעת והמלצת המחלקה הייעודית / המקצועית במינהל החינוך שיפורטו להלן (באחריות מרכז ועדת המתקנים):

מתקני ספורט – המחלקה לספורט, מתנ"סים / מתקנים קהילתיים – אגף קנו"ס, מתקנים בבתי"ס – לאגף לחינוך פורמלי (כיתות, אולמות, מעבדות וכו').

אישור הבקשה:

מרכז ועדת המתקנים באגף משאבי חינוך יתאם מועד (10 ימים לכל המאוחר מיום אישור המחלקות) לישיבת הוועדה לדיון בבקשות.
החלטות הוועדה יועברו תוך שבוע ל"אגודה", למנהלי המוסדות ולגורמים הפונים לוועדה. בהמשך לבקשות שאושרו, יזומנו הפונים למנהלי המוסדות לחתימת חוזה שיועבר ב-2 עותקים לחתימת "האגודה".

החוזה יכלול: יעוד השימוש; מועדים ושעות פעילות, היקף הקצאת חדרים, אולמות, מגרשים וכו'; היקף המשתמשים; אחריות לנקיון שמירה; עלויות כספיות ומועדי תשלום; ביטוח צד ג' + נזקי גוף + חפצים אישיים.

חידוש והארכת החוזה:

כל חוזה לשימוש במתקן/מוסד ניתן לחדשו רק בנוהל ובתהליך כפי שצויין לעיל.

שימוש חד פעמי:

הסכם לשימוש חד פעמי יאושר ע"י מנהל המוסד ויאפשר שימוש עד מכסיומם 5 פעמים במגבלת זמן מוגדרת מראש ולא יותר מחודש.
על מנהל המוסד להחתיים את הפונים על ההסכם שיועבר ב-2 עותקים לאישור וחתימת "האגודה" לפני העמדת המתקן לשימוש הפונים.

שימוש גורמים עירוניים במתקני מינהל החינוך והתרבות:

השימוש לגורמים עירוניים במתקני מינהל החינוך והתרבות יהיה בעדיפות למוסדות של מינהל החינוך ובאישור ועדת מתקנים לפי הנוהל המפורט לעיל.

אישור חד פעמי לגורמים עירוניים יאושר ע"י מנהל המוסד.

דמי שימוש: א. גופים עירוניים יהנו מהנחה בשיעור 50% מהתעריף.

ב. גופים פרטיים ישלמו לפחות 50% מעל התעריף.

- ג. בשימוש חריג ייקבע התשלום, בתיאום עם יחידת הממונה על ההכנסות.
- ד. מוסדות מינהל החינוך יחויבו בשיעור של 30% מתעריף השימוש.
- ה. לא יידרש תשלום ממוסדות מינהל החינוך עבור פעילות שוטפת (לימודית, חוגית, אליפויות ספורט וכו').

גביית דמי שימוש:

דמי השימוש למתקנים ולמוסדות המנוהלים ב"ניהול עצמי", ייקבעו לפי עלויות שיפורסמו ויעודכנו ע"י הממונה על ההכנסות בעירייה.

מנהל המוסד/המתקן יגבה עצמאית את התשלומים במועדים כפי שסוכמו בחוזה וידאג לרישום והפקדת הכספים לפי נוהלי הנה"ח והנחיות "האגודה" כולל בשימוש חד פעמי.

נקיון:

נושא הנקיון והתשלום עבורו הינו בנפרד ובאחריות הגוף המשתמש בתיאום עם מנהל המתקן/המוסד.

נוכחות נציג אחראי במהלך הפעילות:

במעמד חתימת החוזה/ההסכם עם המשתמש, תגובש החלטה לגבי הגורם האחראי המוסכם על הצדדים שילווה בנוכחותו את הפעילות (בתשלום) ויסייע בכל הדרישות הטכניות שתדרשנה (בעיות חשמל, מים וכו').

בטיחות:

המשתמש חייב להקפיד על הוראות הבטיחות שהוגדרו ע"י משרד החינוך בהתאם ליעוד המבנה והמתקנים.

פיקוח ובקרה

"האגודה" תבצע בקרה ומעקב לגבי יישום ההסכמים בהיבט הכספי ונוהלי הנה"ח. רכז נכסים במינהל החינוך יבצע פיקוח ובקרה על השימוש הפיזי במתקנים עפ"י החוזים שאושרו.

17. בתאריך 21/11/1999 התקיים כנס למנהלי בתי הספר בהשתתפות מנהל האגף לחינוך ומנהלת האגף לחינוך יסודי בנושא ניהול עצמי. בכנס זה ניתנו הנחיות מינהל החינוך לשימוש במתקנים בצירוף:

- א. דוגמת חוזה התקשרות בין העירייה והמשתמש.
- ב. תעריף דמי השימוש למתקני האגף לחינוך יסודי, האגף לחינוך על יסודי ואגף קהילה, נוער וספורט, שהוצאו ע"י הכנסות העירייה בתאריך 4/8/1999.

פרק א'

בי"ס "אילנות" – הפעלת חוגים באמצעות השכרת מתקנים

18. בבי"ס "אילנות" הממוקם ברח' גרונימן 11 ת"א, פעלו בשנה"ל תש"ס במסגרת הניהול העצמי החוגים להתעמלות ואקרובטיקה, וחוגים לכדורסל וכדורגל באמצעות השכרות מתקנים.
19. להקמת חוגים אלו קדם פרסום עלונים בביה"ס ע"י הגורמים המפעילים שנשאו בעלויות הכרוכות בכך.

חוג להתעמלות ואקרובטיקה

20. חוג זה מתקיים באולם ביה"ס ע"י אגודת מ.ד.
ימי ושעות הפעילות:
יום ב' – 15:00-13:30
יום ה' – 15:00-13:30
21. הביקורת העלתה כי הבקשה לוועדת מתקנים לשימוש באולם ביה"ס הוגשה בתאריך 26/11/1999 לרכז ועדת מתקנים שהעבירה למנהל מחלקת הספורט אשר לא אישר הבקשה בנימוק שקיימות פעולות עירוניות באיזור הסמוך, "בי"ס אליאנס".
22. בתאריך 4/1/2000 החליטה וועדת המתקנים לדון בבקשה בשנית לאחר קבלת סיכום בין מנהל אגף חינוך לבין מנהל האגף לקהילה, נוער וספורט.
23. בתאריך 5/2/2000 אישרה וועדת המתקנים את הבקשה לאור מזכרו של מנהל האגף לחינוך למשנה למנהל מינהל החינוך והתרבות לפעול לאישור הבקשה.
24. החוג החל בתאריך 15/11/1999 ואילו הסכם ההתקשרות בין העירייה לבין אגודת מ.ד. נחתם בתאריך 26/11/1999 כך שלמעשה הפעילות בחוג החלה לפני שנחתם חוזה ההתקשרות ולפני קבלת האישור מוועדת המתקנים.
25. נכון למועד איסוף הממצאים, ינואר 2000, לא התקבל חוזה ההתקשרות ב"אגודה".
26. סעיף בחוזה ההתקשרות המתייחס לדמי השימוש שעל אגודת מ.ד. לשלם מציין כי בגין תקופת השימוש יעביר המשתמש לביה"ס 20% מתשלומי הילדים.
27. בהנחיות להעמדת מתקנים במוסדות חינוך בניהול עצמי נכתב כי דמי השימוש ייקבעו עפ"י עלויות שיפורסמו ויעודכנו ע"י הממונה על הכנסות העירייה.

28. הביקורת בדקה ומצאה כי עפ"י טבלת התעריפים שפרסם סגן הממונה על הכנסות העירייה באוגוסט 1999, היה על אגודת מ.ד. לשלם סך של 1,000 ש"ח מדי חודש. התחשיב נעשה עפ"י התעריף שנקבע לאולם ספורט (ללא יציעים) עד 3 שעות, פעמיים בשבוע.
29. סה"כ התקבולים שנתקבלו מאגודת מ.ד. כפוף לחוזה שנחתם עימם היה כדלקמן:
- א. בתאריך 13/1/00 נתקבל סך של 357 ש"ח עבור מחצית חודש נובמבר וחודש דצמבר 1999.
- ב. בתאריך 3/2/00 נתקבל סך של 315 ש"ח עבור חודש ינואר 2000.
30. מועד קבלת הכספים מנוגד להסכם שנחתם בין ביה"ס ואגודת מ.ד. בכך שעפ"י החוזה על המשתמש להעביר כל אחד בחודש את דמי השימוש לביה"ס.
31. נקיון האולם לאחר השימוש בו מבוצע לדברי מנהלת ביה"ס ע"י אגודת מ.ד. ואילו הנציג האחראי על הפעילות בחוג מטעם ביה"ס הוא מנהלת ביה"ס.
32. הביקורת מצאה כי אגודת מ.ד. הציגה פוליסת ביטוח למנהלת ביה"ס כמתחייב מחוזה ההתקשרות.

חוגים לכדורגל וכדורסל

33. בעלונים שהפיצה חב' א.ק. טרום פעילותה נכתב בין השאר: "מועדון החוגים בית ספר "אילנות" במתקני בית הספר – רח' גרונימן 11 רמת-אביב. חברת א.ק. שמחה להודיע על פתיחת חוגים לילדים ולמבוגרים בבית הספר".
34. חב' א.ק. מקיימת במגרש הספורט הקדמי את החוגים הבאים:
כדורגל: יום א' – 14:30-13:45	יום ד' – 14:30-13:45
15:15-14:30	15:15-14:30
כדורסל: יום ב' – 15:15-14:30	יום ה' – 15:15-14:30
16:15-15:30	16:15-15:30
35. בתאריך 30/11/1999 נחתם חוזה התקשרות בין א.ק. לבין עיריית תל אביב – יפו.
36. חוזה ההתקשרות נחתם לתקופה שבין ה – 15/11/1999 ועד לתאריך 30/6/00.
37. בחוזה ההתקשרות צוין כי המשתמש ישלם בגין תקופת השימוש סך של 12 ש"ח עבור כל ילד, הסעיפים בחוזה המתייחסים לאופן ביצוע התשלומים לא מולאו.
38. במקום המיועד לחתימות הצדדים בחוזה לא מופיעה חתימת בא כח העירייה (מנהלת ביה"ס).
39. מנהלת ביה"ס טענה בפני הביקורת כי סברה שבחוזה התקשרות מסוג זה על גורם עירוני במינהל החינוך לחתום כבא כח העירייה.

40. בתאריך 25/11/1999 הוגשה בקשה לשימוש במתקן העירוני "מגרש הספורט הקדמי" לפעילות של חוג כדורסל וחוג כדורגל של חב' א.ק. לרכז וועדת המתקנים שהעבירה כמתחייב מההנחיות להמלצת מנהל המחלקה לספורט אשר לא אישר את הבקשה בנימוק כי יש לבדוק באם קיימת פעילות במקום וזאת לאור העובדה שמדובר בהתקשרות בדיעבד. בתאריך 5/2/2000 אושרה הבקשה לאחר שהובאה לדיון בתאריך 4/1/2000 ונדחתה.
41. לדברי מנהלת ביה"ס, הגשת הבקשה לוועדת מתקנים בדיעבד נובעת מעיכוב שחל בקבלת הטפסים הרלוונטיים ממרכז וועדת המתקנים.
42. במועד כתיבת הממצאים נמסר לביקורת ע"י מזכירת ביה"ס, כי התקבולים עבור השימוש במתקן היו כדלקמן:
- א. בתאריך 13/1/00 התקבלו 660 ש"ח עבור פעילות החוגים למחצית חודש נובמבר ולחודש דצמבר 1999.
- ב. בתאריך 3/2/00 נתקבלו 324 ש"ח עבור חודש ינואר 2000.
43. בחוגים אלו משתתפים עפ"י הרשימות שהגיש א.ק. למנהלת ביה"ס 43 תלמידים בעלות של 140 ש"ח לכל משתתף.
44. הביקורת העלתה כי עפ"י טבלת התעריפים לשימוש במתקנים שפרסם סגן הממונה על הכנסות העירייה על המשתמש לשלם 1,134 ש"ח לחודש. התחשיב נעשה עפ"י תעריף מגרשי ספורט עד 3 שעות שלוש פעמים בשבוע בתוספת 20% לשלוש שעות הנוספות ו-50% תוספת לגורם פרטי.
45. נקיון המתקן לדברי מנהלת ביה"ס מבוצע ע"י א.ק. ואילו הנציג האחראי על החוג מטעם ביה"ס הוא מנהלת ביה"ס.
46. הביקורת העלתה כי חב' א.ק. הציגה בינואר 2000 למנהלת ביה"ס לאחר פניות חוזרות ונשנות מצידה, מסמך בגין ביטוח צד ג' כמתחייב מחוזה ההתקשרות רק כחודש וחצי לאחר תחילת הפעילות.

פרק ב'

אשכול פיס – מרכז למדעים ואמנויות בי"ס עירוני א' (להלן: "המרכז")

הפעלת חוגים באמצעות השכרות והפעלה עצמית

47. רקע

"המרכז" שנפתח באפריל 1999 והוקם בשיתוף מפעל הפיס, משרד החינוך ועיריית תל אביב – יפו נמצא במתחם בי"ס עירוני א' ברח' שפרינצק 4 ת"א. "המרכז" המופעל ע"י מנהלת המרכז והאחראית על הפעילות האומנותית כולל אודיטוריום, סטודיו למחול, סדנת קולנוע ומעבדות

משוכללות בעלות ציוד חדיש ומתקדם למדע ומחשבים. בשעות הבוקר עומד "המרכז" לרשות תלמידי התיכון.

הפעלת חוגים באמצעות השכרות

ע.ב.מ.ו.

48. ע.ב.מ.ו. מקיים באודיטוריום של "המרכז" הרצאות בנושא רפואה אלטרנטיבית.
49. הפעילות מתקיימת בימים ובשעות:
יום א' - 12:30-18:00
יום ו' - 13:30-10:00
50. בתאריך 22/9/1999 נחתם חוזה התקשרות בין ע.ב.מ.ו. לבין עמותת ההורים לקידום החינוך והספורט בתיכון עירוני א'.
51. מכיוון שבשלב זה לדברי מנהלת "המרכז" לא התקבלו הנחיות על המעבר לניהול עצמי, נעשה שימוש בחוזה סטנדרטי של עמותת ההורים בביה"ס, שהיה מצוי בידה.
52. הפעילות של ע.ב.מ.ו. החלה ב - 10/1999 ואמורה להסתיים ב - 3/2000. בחוזה ההתקשרות שנערך לא צויינה תקופת ההתקשרות.
53. בחוזה ההתקשרות צויין בין השאר כי: "בגין השימוש בנכס במשך תקופת השימוש על המשתמש לשלם 30,000 ש"ח".
54. התשלומים יבוצעו בשיעורים ובסכומים כדלקמן:
א. סך של 10,000 ש"ח עד ולא יאוחר מתאריך 24/10/1999.
ב. סך של 10,000 ש"ח עד ולא יאוחר מתאריך 15/12/1999.
ג. סך של 10,000 ש"ח עד ולא יאוחר מתאריך 18/2/00.
55. הביקורת העלתה כי נכון למועד כתיבת הממצאים, פברואר 2000, התקבלו 30,000 ש"ח מ.ע.ב.מ.ו. שהופקדו בקופת ביה"ס.
56. לדברי האחראית על נושא האומנויות במרכז, הסכום של 1,150 ש"ח להשכרת האודיטוריום לכל מפגש נקבע בעקבות בירור שערכה לגבי תעריפי השכרת האולם ב"קונסרבטוריום הישראלי למוזיקה" ברח' שטריקר בת"א מכיוון שבעת עריכת החוזה טרם ניתנו ההנחיות בנושא ההשכרות.
57. יש לציין כי בתעריפי דמי השימוש למתקנים שהוציאה סגן הממונה על הכנסות העירייה לא מצויינים תעריפים המתייחסים למתקני "המרכז".

58. בתאריך 10/11/1999 הוגשה בקשה לשימוש במתקן העירוני ע"י ע.ב.מ.ו. לרכז וועדת המתקנים. וועדת המתקנים אישרה הבקשה בישיבתה מיום 24/11/1999.
59. מנהלת "המרכז" מסרה לביקורת כי הסיבה להגשת הבקשה בדיעבד נעוצה בעובדה כי בעת ביצוע ההתקשרות לא היו ידועות לה ההנחיות בנוגע להשכרת המתקנים וכן לא הטפסים הכרוכים בבקשה.
60. עפ"י חוזה ההתקשרות (סעיף 7) מתחייב המשתמש לבטח על חשבונו ביטוח צד ג' למשך תקופת השימוש את כל הנכנסים לתחום המתקן ו/או הנמצאים בו במשך תקופת השימוש.
61. הביקורת העלתה כי המשתמש לא מילא הוראות סעיף זה כמתחייב מהחוזה.

י.ב.

62. החוג שקיים י.ב. היה חוג לריקודים סלוניים שהחל בספטמבר 1999 והסתיים בדצמבר 1999. ימי ושעות הפעילות של החוג היו:
יום ה' – 20:30-22:00.
63. בתאריך 21/7/1999 נחתם הסכם התקשרות בין י.ב. לבין עמותת ההורים לקידום החינוך והספורט בתיכון עירוני א'.
64. בחוזה ההתקשרות בין הצדדים לא צויין משך תקופת השימוש.
65. בגין השימוש בנכס במשך תקופת השימוש, על המשתמש היה לשלם 30% מהכנסותיו בחוגים. מועד התשלומים לא נקבע.
66. להלן התשלומים שהתקבלו בעבור השימוש:
ספטמבר 1999	-	900 ש"ח
אוקטובר 1999	-	1,815 ש"ח
דצמבר 1999	-	1,500 ש"ח
67. בסעיף 7 בחוזה ההתקשרות צויין כי המשתמש מתחייב לבטח על חשבונו ביטוח צד ג' למשך תקופת השימוש את כל הנכנסים לתחום המתקן ו/או הנמצאים בו במשך תקופת השימוש.
68. הביקורת העלתה כי המשתמש לא מילא סעיף זה כמתחייב מהחוזה.

פ.א.

69. פ.א. מקיים במרכז חוג לריקודי בטן אחת לשבוע. פעילות החוג החלה בדצמבר 1999, במהלך חודש ינואר 2000 לא התקיימה פעילות ובחודש פברואר 2000 הפעילות אמורה להתחדש.

70. הביקורת העלתה כי טרם נשלחה בקשה לוועדת מתקנים לשימוש במתקן ולא נחתם חוזה בין המשתמש לבין בא כח "המרכז".

71. סכום ההתקשרות עפ"י סיכום שנעשה בע"פ היה בחודש הראשון 200 ש"ח למפגש ולאחר תגבור הפעילות 150 ש"ח למפגש.

72. בתאריך 10/1/00 התקבלו 800 ש"ח עבור השימוש במתקן בחודש דצמבר 1999.

נקיון המתקנים

73. הביקורת מצאה כי נקיון המתקנים כתוצאה מהפעילויות הכרוכות בהשכרת המתקנים מבוצע ע"י עובדי הנקיון של "המרכז".

74. בחוזי ההתקשרות שבין המשתמשים ל"מרכז" הסעיף המתייחס לנושא הנקיון נמחק.

הפעלה עצמית של חוגים

75. סמוך למועד הקמת "המרכז" הפיץ צוות "המרכז" עלונים ובהם הוצגה "רשימת החוגים העומדים להיפתח ב"מרכז".

76. לדברי הנהלת "המרכז" נשלחו 2,000 עלונים לבתי אב שלהם ילדים בקבוצות גיל שונות באיזור "המרכז" וחולקו 1,000 עלונים בתיבות הדואר באמצעות ילדים בעלות כוללת של 10,649 ש"ח.

77. העלון שהוציא "המרכז" כלל 32 פעילויות לגיל הרך, לילדים ולמבוגרים, שנבחרו בקפידה עפ"י קריטריון של איכות. בפועל נפתחו אחד עשר חוגים שמתוכם שבעה חוגים הוצגו בעלון.

78. החוגים מועברים ע"י מורים שמשכורתם משולמת באמצעות "העמותה".

79. להלן רשימת ההוצאות וההכנסות של "המרכז" בגין חוגים אלו, נכון לפברואר 2000.

מס"ד	שם החוג	מס' משתתפים	הוצאות	הכנסות
1.	התעמלות פילטיס	9	4,914 ש"ח	3,440 ש"ח
2.	אנגלית (קבוצה א')	3	-----	2,750 ש"ח
3.	אנגלית (קבוצה ב')	5	-----	2,425 ש"ח
4.	מחשבים מבוגרים	6	-----	-----
5.	מחשבים נוער	9	-----	-----
6.	מדע וחשיבה	9	-----	-----
7.	מדע וחשיבה	8	-----	-----
8.	חושבים מדע	5	2,725.5 ש"ח	1,140 ש"ח
9.	מדעים לקטנים	12	2,725.5 ש"ח	3,168 ש"ח
10.	ריתמוסיקה	7	1,600 ש"ח	1,130 ש"ח
11.	שעת סיפור	9	1,600 ש"ח	1,266 ש"ח
סה"כ			13,565 ש"ח	15,319 ש"ח

הערות

- * חוגים מס' 1 ו- 2 ל"מרכז" לא היו עד כה הוצאות בגינם מכיוון שהמסמכים שנדרשה המורה להציג לשם הכנת משכורתה ע"י "העמותה" טרם נמסרו. לביקורת נמסר ע"י מנהלת ה"מרכז" כי בעקבות טיוטת ממצאי הדוח הוגשו הטפסים ע"י המורה ומשכורתה שולמה.
- * חוגים מס' 4,5,6 ו- 7 ניתנים באמצעות עמותת מ.ו. לדברי מנהלת "המרכז" השיקים שמתקבלים בעבור חוגים אלו מועברים לעמותת מ.ו. כדי למנוע סגירת חוגים אלו בשל מספר מועט של משתתפים בהם.
- * חוג מס' 10 פסק לפעול בשל נשירת משתתפים בחודש ינואר 2000.

פרק ג'

ביה"ס הקהילתי "אלחריזי"

הפעלת חוגים באמצעות עמותת הורים "יחדיו" (להלן "העמותה")

- 80. בשנת 1987 הוקמה "העמותה" הפועלת במתקני ביה"ס הקהילתי "אלחריזי" שברח' שורשן 17, תל - ברוך.
- 81. בית ספר קהילתי

  - א. מטרת בית ספר קהילתי הינה ליצור תרבות ארגונית המטפחת ערכי יסוד של חברה דמוקרטית, המקיימת דיאלוג קבוע ומתמשך בין כל השותפים לעשייה החינוכית בביה"ס: תלמידים, מורים, הורים ותושבים.
  - ב. בשנת 1985 חברו יחד משרד החינוך והתרבות, חברת המתנ"סים וג'וינט ישראל והקימו את העמותה לקידום החינוך הקהילתי בבתי הספר, שכיום מוגדרת כמינהל לחינוך קהילתי המשתייך לחברה למתנ"סים.
  - ג. בעיר תל אביב - יפו החל בי"ס "אלחריזי" את צעדיו כבי"ס קהילתי במקביל לצמיחת הרעיון.
  - ד. בשנת 1986 הקימה עיריית תל אביב - יפו יחידה לבתי ספר קהילתיים במינהל החינוך. היחידה עוסקת בייעוץ ארגוני, פיתוח קהילתי ויעוץ לניהול עצמי למערכת החינוך בתל אביב - יפו ונותנת שירותיה לכ - 45 בתי ספר בעיר.

- 82. היחידה לבתי ספר קהילתיים העבירה בשנת הלימודים תש"ס 17,000 ש"ח ל"עמותה" לצרכי פעילות קהילתית.

83. תקנון "העמותה"

- א. תקנון "העמותה" משנת 1993 קובע בין השאר: "מטרות העמותה הן מטרות תרבות ספורט, חינוך, משחקים ומקומות גופש ובידור, לנוער ולמבוגרים ולשם מטרות אלו ואלו בלבד מוסמכת "העמותה".
- ב. הכנסות "העמותה" ורכושה, ישמשו לקידום מטרותיה בלבד ושום חלק מהם לא ישולם ולא יועבר לחבריה.
- ג. כל הכנסות "העמותה" יוקדשו למימון הפעולות הכרוכות בהשגת מטרותיה.
- ד. הכנסות "העמותה" יבואו ממקורות אלה: תמיכות, הקצבות, תרומות, מענקים, עזבונות וכד', תשלומים בעד שירותים שונים, מקורות אחרים כפי ש"העמותה" תחליט מזמן לזמן. כל הכספים שיתקבלו ע"י "העמותה" יוכנסו לקופת "העמותה". כל הוצאות "העמותה" יוצאו מקופת "העמותה" ולא תיעשה כל הוצאה, אלא לפי התקציב המאושר.
- ה. המוסד העליון של "העמותה" הוא האסיפה הכללית של כל חברי "העמותה", המתכנסת לפחות אחת לשנה. האסיפה הכללית תשמע, תדון ותחליט על אישורם של דינים וחשבונות על פעולות הועד, וועדת הביקורת ולרבות בעניין הדוח הכספי, וכן תאשר את התקציב.

84. נוהל עמותת הורים

- א. נוהל פעולות עמותת הורים במוסדות חינוך של מינהל החינוך שהוצא בתאריך 15/8/1991 קובע בין השאר: "יותר לעמותה לתפקד במסגרת מוסד חינוכי רק לאחר שנציגיה חתמו על כתב התחייבות שהוכן ע"י השירות המשפטי של העירייה".
- ב. בכתב ההתחייבות להפעלת יום לימודים ארוך במתקן עירוני נאמר בין השאר כי "העמותה" הוקמה כדי להפעיל, לנהל ולקיים תוכנית לימודים נוספת, פעילויות העשרה וקהילה במסגרת ביה"ס וכי הפעילות תתבצע ותנוהל ע"י "העמותה" לאחר קבלת אישור מדי שנה של משרד החינוך והתרבות ומינהל החינוך בעירייה לפעילות ולחוגים העומדים להתקיים בביה"ס.
- ג. לביקורת הסתבר כי לא נחתם כתב התחייבות מסוג זה ע"י "העמותה".

85. "העמותה" מקיימת במתקני בית הספר "אלחריזי" מספר חוגים:

- א. "פרופסור דע – מדע" – בכיתת ביה"ס.
- ב. טבע – בחצר או במסדרון ביה"ס.
- ג. טכנולוגיה – בכיתת ביה"ס.

- ד. טכנולוגיה – בכיתת ביה"ס.
- ה. ספורט – באולם הספורט, מקלט ביה"ס והמגרש בחצר ביה"ס.
86. "העמותה" מתקשרת עם מפעילי החוגים בשני סוגי חוזים:
- א. חוזה עבודה המיועד למדריכי חוגים שמשכורתם משולמת ע"י העמותה.
- ב. חוזה למתן שירותים המיועד לחוגים המופעלים ע"י חברות.
87. הביקורת בדקה את חוגי הספורט המופעלים ע"י ד.א. (להלן: "נותן השרותים").
88. בספטמבר 1999 נחתם הסכם למתן שירותים בין "העמותה" לבין "נותן השרותים".
89. בחוזה ההתקשרות מתחייב "נותן השרותים" לרכז בעצמו ולהדריך בעצמו ו/או באמצעות אחרים חוגי ספורט והרקדה במתקני ביה"ס "אלחריזי".
90. בחוזה ההתקשרות מופיעה חתימת "נותן השרותים" ואילו חתימת בא כח "העמותה" חסרה. כמו כן לא מצויין מועד מדוייק של חתימת החוזה.
91. חישוב התשלום בגין חוגי הספורט וההרקדה אשר ירכז "נותן השרותים", עפ"י חוזה ההתקשרות יהיה כדלקמן: "מסך כל פדיון חוגי הספורט וההרקדה אשר ירכז "נותן השרותים" יופחת הסך של העלות הכוללת של מדריכי הספורט ומדריכים אחרים כפי שנהוגה בעמותה (שכר ברוטו + 37%). מהתוצאה יופחת סכום שיהווה 18% מהפדיון (להלן: "התמורה"). מן התמורה יופחת סך של 300 ש"ח לחודש עבור השתתפות בהוצאות מזכירות וכן סך של 200 ש"ח לחודש עבור השתתפות ברכישת ציוד ומתקנים. התמורה בניכוי הסך של 500 ש"ח כאמור, תועבר ל"נותן השרותים" כנגד חשבונית מס".
92. "נותן השרותים" מפעיל את חוגי הספורט וההרקדה הבאים:

שם החוג	מס' קבוצות	סה"כ תלמידים
כדורסל בנים	3	33
כדורסל בנות	1	10
כדורעף בנות	1	13
כדורגל	1	25
התעמלות ראוה	1	25
ג'ודו	1	19
ג'אז	1	15
סה"כ	9	140 תלמידים

93. במסגרת חוגי הספורט שמפעיל "נותן השרותים" מועסקים שישה מדריכים ששכרם משולם ע"י "העמותה" עפ"י חוזה ההתקשרות שנחתם בין "העמותה" לבין "נותן השרותים".
94. לביקורת הוצגו ארבעה חוזי עבודה שנחתמו עם המדריכים. לגבי שניים מהמדריכים, נמצא שלא קיים לגביהם חוזה עבודה.
95. גביית התשלום עבור החוגים בביה"ס נעשית ע"י מזכירת "העמותה" והכספים מופקדים בקופת "העמותה" המופרדת מקופת ביה"ס.
96. בעלון שהפיצה "העמותה" ונקרא "מועדון החוגים ב"אלחריזי" מצויין כי ההרשמה היא במזכירות ביה"ס ולא אצל מזכירת "העמותה".
97. מזכירת "העמותה" יושבת במזכירות ביה"ס ומשכורתה משולמת ע"י "העמותה".
98. בין ביה"ס לבין "העמותה" קיים הסדר שאחת לחודשיים משולם חשבון הטלפון של ביה"ס על ידי "העמותה".
99. נקיון המתקנים בהם מתבצעות פעילויות "העמותה" נעשה ע"י חברת הנקיון שמעסיק ביה"ס והמתאימה עצמה לשעות הפעילות של "העמותה".
100. לביקורת הוצגה עפ"י בקשתה פוליסת ביטוח תקפה לשנת הלימודים תש"ס המכסה את כל פעילויות "העמותה".
101. מעיון בתחשיבי התשלומים ל"נותן השרותים" העלתה הביקורת כי לבד מהתשלומים שמשלמת "העמותה" ל"נותן השרותים" בעבור חוגי הספורט לילדים, שולמו ומשולמים ל"נותן השרותים" תשלומים עבור חוגים למבוגרים המופיעים בתחשיבים תחת הכותרת – "אולם".
102. חוגי המבוגרים והתשלום בעבורם ל"נותן השרותים" לא הועלו בפני הביקורת ע"י יו"ר "העמותה" במכתב תשובתו לשאלות הביקורת בדבר החוגים המתקיימים בביה"ס.
103. בבירור שערכה הביקורת עם מזכירת "העמותה" בדבר ממצא זה, הסתבר כי "העמותה" מקיימת בשעות אחה"צ, ע"י גורמים שונים שלגביהם אין התקשרות חוזית, את הפעילויות הבאות:
- א. שלוש קבוצות המשחקות כדורסל באולם ביה"ס.
  - ב. חוג להתעמלות טיפולית באולם ביה"ס.
  - ג. חוג להתעמלות נשים.
  - ד. חוג לג'ודו במקלט ביה"ס.
  - ה. חוג לג'אז.
104. לדברי מזכירת "העמותה", מקבל "נותן השרותים" מדי חודש 50% מסך התמורה המתקבלת כתוצאה מפעילויות אלו לבד מהחוג לג'אז.

105. לדברי יו"ר "העמותה", חבר וועדת הכספים של "העמותה", מזכירת "העמותה" ומנהלת ביה"ס, מקבל "נותן השרותים" 50% מהתקבולים מכיוון שהינו אחראי על ריכוז כל החוגים וכי חלק מהגורמים המפעילים חוגים אלו הופנו ע"י "נותן השרותים" למתקני ביה"ס.
106. לא נמצא חוזה התקשרות המעגן תשלומים אלו ל"נותן השרותים". לדברי יו"ר "העמותה" תשלומים אלו מבוצעים עפ"י סיכום בעל פה.
107. להלן התשלומים שקיבל "נותן השרותים" עבור חוגי הספורט לילדים ומבוגרים לחודשים ספטמבר 1999 עד ינואר 2000:
ספטמבר 1999 -	662 ש"ח
אוקטובר 1999 -	1,467 ש"ח (לאחר ניכוי מקדמה)
נובמבר 1999 -	2,445.5 ש"ח (לאחר ניכוי מקדמה)
דצמבר 1999 -	1,591 ש"ח
ינואר 2000 -	2,488 ש"ח
סה"כ	8,653.5 ש"ח
108. הביקורת העלתה כי "נותן השרותים" קיבל בחודש ספטמבר 1999 מקדמה ע"ס 4,000 ש"ח. לדברי מזכירת "העמותה" מקדמה זו ניתנה ע"ה הפעילות העתידית וזאת בשל העובדה כי בחודשי הקיץ לא התקיימו חוגים ושכרו של "נותן השרותים" נפגע.
109. בחודשים אוקטובר ונובמבר 1999 נוכו בכל חודש 2,000 ש"ח מהתשלומים שניתנו ל"נותן השרותים" בגין המקדמה שקיבל.
110. מקדמה זו נוכתה כאמור במהלך חודשיים ללא ריבית והצמדה וללא כל מסמך חתום המאשר קבלת המקדמה.

מסקנות

כללי

111. בכל חוזי ההתקשרות שנחתמו בין בתי הספר שבהם נערכה הביקורת לבין המשתמשים נמצאו ליקויים. ליקויים אלו באו לידי ביטוי ביו השאר בנושאים הבאים:
- חוזי התקשרות שנחתמו בדיעבד.
  - חתימה חסרה של בא כח העירייה / ה"עמותה" על גבי חוזי ההתקשרות.
  - אי קביעת לוחות זמנים למועדי תשלום של המשתמש.
  - אי הגדרת משך השימוש במתקן.

פרק א' – בי"ס "אילנות" – הפעלת חוגים באמצעות השכרת מתקנים

חוג להתעמלות ואקרובטיקה – אגודת מ.ד.

112. הסכם ההתקשרות בין אגודת מ.ד. לבין העירייה להפעלת החוג להתעמלות ואקרובטיקה נחתם בדיעבד (מספר ימים לאחר שהחוג החל).

113. מנהלת ביה"ס פעלה בניגוד להנחיות שעה שגבתה מאגודת מ.ד. סכומים הנמוכים מהתעריף שנקבע ע"י סגן הממונה על הכנסות העירייה וזאת ללא קבלת אישור על כך מגורמי העירייה המוסמכים.

114. מועד קבלת הכספים מאגודת מ.ד. מנוגד להסכם שנחתם עימם בכך שאגודת מ.ד. התחייבה לשלם את דמי השימוש כל אחד בחודש בעוד שבפועל התקבולים שולמו במועד מאוחר יותר.

חוגים לכדורגל וכדורסל – חברת א.ק.

115. בחוזה ההתקשרות בין חב' א.ק. לבין עיריית תל אביב – יפו לא צויין אופן ביצוע התשלומים.

116. חוזה ההתקשרות בין חברת א.ק. להפעלת חוגים לכדורגל וכדורסל לא נחתם ע"י בא כח העירייה.

117. גם הסכם התקשרות זה נחתם מספר ימים לאחר שהחוג החל.

118. תשלומי דמי השימוש שהעבירה חברת א.ק. לביה"ס היו נמוכים מהתעריף שנקבע ע"י סגן הממונה על הכנסות העירייה, עובדה שגרמה לגריעת ההכנסות לביה"ס.

119. חברת א.ק. המציאה באיחור לביה"ס ביטוח צד ג' בניגוד לתנאי חוזה ההתקשרות.

פרק ב' – אשכול פיס – מרכז למדעים ואמנויות – בי"ס עירוני א' (להלן: "המרכז")

ע.ב.מ.ו.

120. חוזה ההתקשרות בין ע.ב.מ.ו. לבין עמותת הורים לקידום החינוך והספורט בתיכון עירוני א' לא היה מוגבל בזמן.

121. תעריפי השימוש למתקנים שהוציאה סגן הממונה על הכנסות העירייה לא כללו תעריפים המתאימים למתקני "המרכז", עובדה שגרמה להתאמת תעריפים לאולמות דומים.

122. הבקשה לשימוש במתקן אושרה ע"י וועדת מתקנים שבועיים לאחר שהוגשה ע"י מנהלת ה"מרכז".

123. ע.ב.מ.ו. לא מילא את הוראות הסעיף בחוזה ההתקשרות המחייבות לבטח ביטוח צד ג' את הנמצאים במתקן במשך תקופת השימוש כך שלמעשה לא היה כל כיסוי ביטוחי למשתמשים במתקן.

י.ב.

124. חוזה ההתקשרות בין עמותת ההורים לקידום החינוך והספורט בתיכון עירוני א' לא היה מוגבל בזמן ולא נשא מועדי תשלום בגין השימוש במתקן.
125. י.ב. הפר את הסעיף בהסכם המחייבו להמציא פוליסת ביטוח צד ג' למשך תקופת השימוש במתקן ופעל למעשה ללא כיסוי ביטוחי.

פ.א.

126. פ.א. הפעיל חוגים לריקודי בטן מבלי שנחתם עימו חוזה התקשרות וללא היתר וועדת המתקנים.
127. הסעיף בחוזה ההתקשרות שבין המשתמשים ל"מרכז" המתייחס לניקיון המתקנים נמחק וניקיון המתקנים בוצע ע"י עובדי הניקיון של ה"מרכז", בניגוד להנחיות מינהל החינוך.

פרק ג' – ביה"ס "אלחריזי" – הפעלת חוגים באמצעות עמותת הורים "יחדיו"

(להלן: "העמותה")

128. "העמותה" פעלה ללא אישור בכתב כתוצאה מהעובדה שלא נחתם כתב התחייבות בינה לבין מינהל החינוך.
129. שניים ממדריכי הספורט המועסקים ע"י "העמותה" עבדו ללא חוזה עבודה.
130. בחוזה ההתקשרות בין "העמותה" לבין ד.א. נמצאו ליקויים. חתימת בא כח "העמותה" חסרה וכמו כן לא צויין המועד המדויק של חתימת ההסכם.
131. מהעלון שהפיץ א.ד. ונקרא "מועדון החוגים של ביה"ס "אלחריזי" לא עולה חלקו ויוזמתו של ביה"ס בארגון הפעילות.
132. הביקורת רואה בחומרה את העובדות הבאות:
- א. בעבור חוגי המבוגרים העבירה "העמותה" ל"נותן השרותים" 50% מסך התקבולים ללא חוזה התקשרות המעגן קבלת התשלומים.
- ב. ההתחשבנות הכספית בין "העמותה" לבין ד.א. לקתה בחסר שעה ש"נותן השרותים" קיבל מקדמה ע"ס 4,000 ש"ח ללא מסמך חתום המאשר קבלת המקדמה.

המלצות

כללי

133. על הנהלות בתי הספר לשים דגש בחוזי ההתקשרות בין השאר על:

- א. תאריך מדוייק של מועד ההתקשרות.
- ב. חתימת בא כח העירייה / "העמותה" על גבי חוזי ההתקשרות.
- ג. קביעת לוחות זמנים למועדי תשלום של המשתמש.
- ד. הגדרת משך השימוש במתקן.

פרק א' – בי"ס "אילנות" – הפעלת חוגים באמצעות השכרת מתקנים

134. מומלץ להעיר בכתב למנהלת ביה"ס על גביית דמי שימוש נמוכים מאגודת מ.ד. וחב' א. ק. שנעשתה בניגוד להנחיות מינהל החינוך והתרבות.

135. הביקורת ממליצה כי במקרים חריגים בהם מתעוררת בעיה בקביעת דמי שימוש שלא בכפוף לתעריפים, יש לבחון אפשרות שנציגי מינהל החינוך ו"האגודה" יאשרו בכתב את הבקשה המנומקת של הנהלת בית הספר לשינוי בגובה התעריפים.

136. על הנהלת בית הספר להפסיק לאלתר התקשרות עם משתמש באם לא הציג ביטוח צד ג' עם תחילת הפעילות, כנדרש בחוזה.

פרק ב' – אשכול פיס – מרכז למדעים ואמנויות – בי"ס עירוני א' (להלן: "המרכז")

137. על וועדת המתקנים להתכנס לעיתים תכופות יותר במידה ומצטברות בקשות רבות וזאת בכדי להימנע משימושים במתקנים ללא אישור הוועדה.

138. על סגן הממונה על הכנסות העירייה לקבוע תעריפים למתקני ה"מרכז".

139. על מנהלת ה"מרכז":

- א. למנוע מהמשתמש כל פעילות במתקן ללא חוזה התקשרות כנדרש.
- ב. לחייב את המשתמש בניקיון המתקן כמתחייב מנוהל: "הנחיות להעמדת מתקנים במוסדות חינוך בניהול עצמי". הביקורת סבורה שניתן לבחון אפשרות של פניה במקרים חריגים בלבד לנציגי מינהל החינוך ו"האגודה", אך יש לשלול מכל וכל תופעה של מחיקת סעיפים כלשהם מחוזה ההתקשרות האחיד של השכרת מתקנים בבתי ספר.
- ג. לבצע סקר בקרב אוכלוסיית היעד של משתתפי החוגים לגבי עדיפויות של חוגים טרום פתיחתם.

פרק ג' – ביה"ס "אלחריזי" – הפעלת חוגים באמצעות עמותת הורים "יחדיו"

(להלן: "העמותה")

140. על "העמותה" ונציגי מינהל החינוך לחתום על כתב התחייבות כמתחייב מנוהל עמותת הורים.
141. על יו"ר "העמותה" או בא כוחו להקפיד על העסקת מדריכים כפוף לחוזי עבודה חתומים ולשים דגש בעלון החוגים על חלקו ויזמתו של ביה"ס בארגון הפעילות.
142. מומלץ כי בלא התחייבות של חברי "העמותה" לקיים סדרי מינהל תקינים לא יתקיים שיתוף פעולה עם גורמי העירייה המוסמכים.